Kafa travması ile başvuran epidural hematom hastalarının epidemiyolojik açıdan incelenmesi

Epidemiological examination of patients supplied with head trauma

Veysel Kıyak¹

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi, Beyin Ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı, Tokat.

Atıf/Cite as: Kıyak V. Kafa travması ile başvuran epidural hematom hastalarının epidemiyolojik açıdan incelenmesi. J Nervous Sys Surgery 2021;7(3):103-105.

Geliş tarihi/Received: 18.11.2021 **Kabul tarihi/Accepted:** 27.12.2021 **Yayın tarihi/Publication date:** 16.01.2022

ÖZ

Kafa travmaları, mortalite ve morbiditenin önemli bir sebebi olmasının yanı sıra, engellenebilir olmaları yönüyle de ele alınması gerekli olan bir sorundur. Ülkemizde de dünyadaki verilere benzer şekilde, sanayileşmenin artması ve bunun sonucunda trafik kazaları, iş kazalarının (yüksekten düşme gibi) kafa travmalarının en sık görülen sebepleri olarak karşımıza çıktığı görülmektedir. Bu çalışmada kafa travması ile başvuran ve epidural hematom saptanan hastalar epidemiyolojik açıdan incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kafa travması, epidural hematom, epidemiyoloji

ABSTRACT

Head trauma is a problem that needs to be addressed in terms of being preventable as well as being an important cause of mortality and morbidity. In our country, similar to the data in the world, it is seen that the increase in industrialization and as a result of this, traffic accidents, work accidents (such as falling from a height) are the most common causes of head trauma. In this study, patients who presented with head trauma and were found to have epidural hematoma were examined epidemiologically.

Keywords: Head trauma, epidural hematoma, epidemiology

Sorumlu yazar/Corresponding author: Veysel Kıyak, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi, Beyin Ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı, Tokat. vyslkyk86@gmail.com / 0000-0002-4371-0155

GİRİŞ ve AMAÇ

Kafa travmaları, mortalite ve morbiditenin önemli bir sebebi olmasının yanı sıra, engellenebilir olmaları yönüyle de ele alınması gerekli olan bir sorundur ⁽¹⁾. Özellikle gelişmişlik düzeyi düşük olan ülkelerdeki gençlerde, ölüm sebeplerinin arasında ilk sırada travmalar ve bu hastaların çoğunda da kafa travmalarının olduğu görülmektedir ⁽²⁾. Kafa travmaları sonucu meydana gelen kalıcı sakatlıklar, uzun süren tedavi ihtiyacı sadece hastanın hayatını etkilemekle kalmayıp, aynı zamanda ailesi ve yakınları ile birlikte ülke ekonomisine de zarar vermektedir. Bu sebeple önlenabilir olan sebeplerin incelenip önlem alınması önem arz etmektedir. Ülkemizde de dünyadaki verilere benzer şekilde, sanayileşmenin artması ve bunun sonucunda trafik kazaları, iş kazalarının (yüksekten düşme gibi) kafa travmalarının en sık görülen sebepleri olarak karşımıza çıktığı görülmektedir ⁽³⁾.

Bu çalışmada amaç kafa travması ile başvuran ve epidural hematoma (EH) saptanan hastaların epidemiyolojik açıdan incelenmesi ile birlikte literatüre katkıda bulunmaktır.

YÖNTEM

Eylül 2020-Eylül 2021 tarihleri arasında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Hastanesi'ne kafa travması ile başvuran ve EH saptanan hastalar, hastane bilgi-işlem kayıtlarından retrospektif olarak incelendi. Bu hastalar yaş, cinsiyet, travma şekli, operasyon ihtiyacı, ve geliş Glaskow Koma Skalası'na (GKS) göre sınıflandırıldı.

BULGULAR

Kliniğimize Eylül 2020-Eylül 2021 tarihleri arasında kafa travması ile başvuran ve epidural hematoma saptanan 31 hastaya yoğun bakım yatışı yapıp tedavi edildi. Bu hastaların %80.6'sı

erkek ve %19.4'ü kadındı (Grafik 1). Yaş grubu olarak incelendiğinde erkeklerde yaş ortalaması 31.9 iken, kadınlarda 7.1 olarak tespit edildi. 31 hastanın 11'i (%35) opere edildi. Tespit edilen EH hastalarının 14'ünde lineer fraktür, 6'sında akut subdural hematoma ve 4'ünde de travmatik subaraknoid kanamanın eşlik ettiği görüldü.

Etyolojik açıdan değerlendirildiğinde sebep olarak en çok yüksekten düşmenin olduğu görüldü (Grafik 2). Daha sonra ise trafik kazaları, kafasını herhangi bir yere çarpma ve darp olarak sıralandığı görüldü.

GKS sınıflamasına göre değerlendirildiğinde hastaların 21'inde (%67.7) hafif kafa travması, 6'sında (%19.3) orta ve 4'ünde (%13) ağır kafa travması olduğu görüldü.

SONUÇ

Travmalar gelişen sanayileşme sonrasında diğer ülkelere benzer şekilde ülkemizde de ciddi bir

Grafik 1. Cinsiyete göre hasta dağılımı

Grafik 2. Travma tipine göre hasta sayısı

sorun haline gelmiştir. Çıracak ve ark. ⁽⁴⁾ yapmış olduğu çalışmada kafa travmalarında %48 ile trafik kazalarının ilk sırada olduğu ve bunu düşmelerin takip ettiği görülmektedir. Bu çalışmada da kafa travması ile acil servise başvuran ve EH saptanan hastalar incelendi. En sık sebep olarak %58 ile yüksekten düşmelerin olduğu görüldü. Daha sonra ise %23 ile trafik kazaları görülmektedir. Çalışmamızdaki hastalarımızın %80'inin erkek olması literatür verileriyle uyum göstermektedir ⁽⁵⁾. Erkeklerde ve genç nüfusta daha fazla görülen EH'un bir kısmının engellenebilir vakalar olduğu gözlenmektedir. Çalışmamızdaki veriler ve literatürdeki diğer epidemiyolojik çalışmalar incelendiğinde, alınacak basit önlemler ile travma sayılarının ve sebep olduğu komplikasyonların azaltılabileceği düşünülmektedir.

Çıkar çatışması: Çalışmamızda herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansal destek: Çalışmamızda finansal destek alınmamıştır.

Conflict of interest: There is no conflict of interest in our study.

Funding: No financial support was received in our study.

KAYNAKÇA

1. Kırış T, İş M, İmer M, Güleç İ, Hepgül K, Ünal F ve ark. Nöroşirürjide travma pratiği, prospektif epidemiyolojik çalışma. Ulus Travma Derg 1998;4:281-4.
2. Markogiannakis H, Sanidas E, Messaris E, Koutentakis D, Alpantaki K, Kafetzakis A, et al. Predictors of in-hospital mortality of trauma patients injured in vehicle accidents. Ulus Travma Acil Cerrahi Derg 2008;14:125-31.
3. Ökten Aİ, Ergün R, Akdemir G, Okay Ö, Duyar M, Anasız H ve ark. Kafa travmalarının epidemiyolojisi: 1450 olgunun verileri. Ulus Travma Derg 1997;3:291-7.
4. Çıracak B, Güven MB, Işık S, Kıymaz N, Demir Ö. Acil servise başvuran travma hastaları ile ilgili epidemiyolojik bir çalışma. Ulus Travma Derg 1999; 5:157-9
5. Karasu A, Sabancı PA, Cansever T, Hepgül KT, İmer M, Dolaş I, et al. Epidemiological study in head injury patients. Ulus Travma Acil Cerrahi Derg 2009;15:159-63